

Nooshi Dadgostars tal i Almedalen 2022

Det talade ordet gäller

Att få mötas på Gotland igen efter den långa pandemin är en fantastisk känsla. Jag är glad att jag får tala till er här idag.

Hon vågade inte öppna det orangea kuvertet. För hon visste inte om hon kunde hantera siffrorna som låg i det. Hon visste inte om hon ens skulle förstå. Vad värkande händer och rygg efter alla år på tvätten skulle betyda. Hon hade gett sitt liv till arbetet, familjen, barnen. Lojal, trogen, närmast uppoffrande. Ingbritt blev 88 år gammal. Pensionen hon fick gick knappt att leva på. Av människor som henne byggs samhället.

Nu höjs garantipensionen med 1000 kronor. Nästan 700 000 pensionärer får del av hela tusenlappen. Många är kvinnor, och har precis som Ingbritt slitit under ett långt arbetsliv i ett jobb med låg lön. En tusenlapp mer i pension, det är det minsta undersköterskor, barnskötare och busschaufförer förtjänar. Jag är glad att Vänsterpartiet drev igenom höjningen. För människor som byggt upp vårt land ska ha respekt. Sveriges äldre förtjänar det bästa. Det är ett sådant land vi ska vara.

”Endast det bästa är gott nog åt folket”. Så sa Gustav Möller, en av det svenska välfärdsbyggets förgrundsgestalter. Han växte upp med en ensamstående mamma som försörjde familjen som "tvätt- och skurgumma". Efter folkskolan började Möller arbeta som springpojke på skånska Cementgjuteriet. Möller skickades senare av arbetsgivaren till Malmös Handelsinstitut där han fick studera. Året var 1906. Snart avskedades Gustav och fick avbryta sina studier. Orsaken var att chefen på industrin fick veta att han blivit medlem i det som då var Vänsterpartiets ungdomsförbund. Friheten att läsa vidare för den som önskade fanns inte för sonen till en tvätterska.

Det Sverige kom senare och är tätt sammankopplat med dåvarande socialminister Gustav Möllers egna reformer. Allmänt barnbidrag, allmän sjukförsäkring och allmän folkpension. Motståndet mot välfärdspolitikerna bröts sakta ner när det gick från att vara en allmosa till behövande till att bli en gemensam angelägenhet för medborgarna. Behovsprövning, fattigvård och villkorade rättigheter ersattes av det som var till för alla. Då skapades sammanhållningen mellan tvätterskor och folkskollärare, mellan industriarbetare och tjänstemän. Så byggdes vårt Sverige starkt.

Sverige, gick från att vara Europas fattigaste land, till ett av världens rikaste. Landet byggdes inte främst upp, i maktens korridorer, utan på pappersbruk och järnverk. Byggdes av truckförare och butiksbiträden. Den svenska modellen var stark. Införandet av folkpensionen rev fattighusen. Utbyggnaden av barnomsorgen, innebar att både kvinnor och män kunde arbeta. Direktören fick acceptera att arbetare har rättigheter. Vi blev friare och vann mer när vi gick samman. Politiker tog

ansvar för folkets intresse och vilja. På arbetsplatser och i bostadsområden drevs förbättringarna fram. Utbildningen byggdes ut och Sverige blev en kunskapsnation att räkna med. Så fungerade Sverige när det var som bäst, det är folkhemmets hjärta.

Jag är vänsterpartist för att jag värnar det starka samhället vi tillsammans byggt upp. Och för att jag vill fortsätta ta det framåt.

”Det är folket som bygger landet” - En sång skriven av Ulf Lundell

”Du kanske tror att det är medelklassen?

Du kanske tror att det är finansaktörerna?

Du kanske tror att det är experterna!

Du kanske tror att det är direktörerna!

Men det Är folket som bygger landet

Folket är dom ENDA som kan det.”

Det starka samhället har urholkats under en lång tid. Högern menar att var och en ska vara, som de säger, självförsörjande. Se om sitt eget hus istället för att bygga ut folkhemmet. Det allmänna ska rullas tillbaka och samhällsproblem lämnas åt var och en att lösa på egen hand. Sjukvården ska man tjäna pengar på och den som tycker att det allmänna brister ska kunna gå före i kön med sina privata försäkringar. Så fungerar, enligt min övertygelse, inte ett starkt samhälle. Insikten om att idag är jag den som är stark, imorgon kan det vara jag som behöver stöd och hjälp – det är den insikten som skapar sammanhållningen. De flesta i Sverige vill ha en starkare välfärd. Trots det har regeringar oavsett färg under många år gått i motsatt riktning. De har sålt ut, skurit ned, låtit förfalla.

Men nu inleder vi förändringen. Marknadsexperimentens och nedskärningarnas tid är förbi.

Januaripartierna sa att Vänsterpartiet skulle hållas borta från makten. Att våra väljares röster inte skulle räknas. Det gjorde de upp om i början av mandatperioden. Men ingen kan sätta sig över demokratin, ingen kan sätta sig på våra väljare, ingen kan använda Vänsterpartiets mandat för att göra Sverige svagare.

Sverige var en hårsman från ett systemskifte på bostadsmarknaden. Som skulle chockhöja hyrorna och tömma hyresgästernas plånböcker. Socialdemokraterna, Centerpartiet och hela den politiska eliten trodde att vi skulle vika ned oss. Att de skulle få införa sina marknadshyror i fred. Rubriken i Svenska Dagbladets analys var då ”Dörrmattan V försöker skrämmas”. Så ni ska veta att det inte var lätt.

Svenska folket vill inte ha höjda hyror. Marknadshyror hör inte hemma i Sverige. Tillsammans med Hyresgästföreningen stoppade vi marknadshyror!

Sedan skulle vi förhandla om en ny statsbudget. Centerpartiet hade utfärdat ett förhandlingsförbud trots att våra mandat krävdes för majoritet. Vi fick ställa vårt krav om en förbättrad sjukförsäkring via media istället. Den som är sjuk eller har en funktionsnedsättning ska kunna leva ett värdigt liv. Grundnivån i sjukersättningen höjdes med 1000 kronor och reglerna ändrades så att fler nu får rätt till sjukpenning. Det här hade aldrig hänt om Vänsterpartiet inte ställt kraven.

Längre fram på hösten var det statsministeromröstning. Ni minns hur Aftonbladet skrev att det var omöjligt att höja pensionerna eftersom pensionsgruppen inte gick att rubba. Regeringen stämde in och tyckte att vi skulle överge landets fattigpensionärer och låta regeringen regera på våra mandat gratis. Det var som att de inte hade lärt sig. Vi höll fast vid vårt krav - och nu i augusti kommer den största höjningen av pensionerna i modern tid. Allt är omöjligt tills det är genomfört. Då är det självklart. Ingen talar om för en Vänsterpartist att det är omöjligt att höja pensionerna.

Vi krävde inflytande för våra väljares räkning. Det blev inga marknadshyror. Det blev en bättre sjukförsäkring. Och det är svårt att komma på någon enskild reform de senaste decennierna som gjort mer för jämlikheten än Vänsterpartiets höjning av garantipensionen.

Världens bästa och mest jämlika skola, byggdes i Sverige. En skola som inte gjorde skillnad på barn och barn. Den som hade det bäst förspänt skulle inte vara den enda som lyckades i slutändan.

Jag vet idag att mina föräldrar nästan inte hade några pengar. Men det betydde trots allt lite på det stora hela. Skolan gick jag tillsammans med barn vars föräldrar var allt ifrån vårdbiträden till chefer. Vi lekte, viskade, var hemma hos varandra och hälsade på. Vi satt i samma bänkrad. Vi kände gemenskap. Direktörens son och sjuksköterskans dotter. Skolan förde oss samman över gränserna, skapade starka band, utbyte och förståelse för varandras olikheter. Världens bästa skola var statlig, stark och jämlik. Vår skola hade toppresultat. Med förväntningarna i luften. Med tydliga krav. Med kärlek och omtanke. Vi byggde ut högskolor i hela landet. Därför att kunskapen blir inte mindre för att den delas av fler. En nation med en stark skola kunde överleva världens utmaningar.

Utbildning för alla gjorde Sverige till landet i framkant. Landet som byggde upp stora företag med de märken hela världen känner igen. Våra färdigheter har byggt världens säkraste bilar, världens finaste stål och världens bästa cancervård. Vi må vara ett litet land i norra Europa men underskatta aldrig det svenska undret. Det var folket som byggde Sverige starkt.

Idag har vi ett misslyckat utbildningsystem som skapar oro och oreda. Marknadsskolan har slagit sönder vår skolgemenskap. Moderaterna släppte in utländska riskkapitalbolag som ser på våra barn som simpla värden på börser. De stora koncernerna har steg för steg tagit över och nu står vi här.

Vi har skolor med för få lärare, eftersom det är det lättaste sättet att göra vinst. Vi har en skenande betygsinflation, som urholkar trovärdigheten för hela skolsystemet. Vi har elever på kommunala skolor som drabbas av nedskärningar. Och de gör det eftersom resurserna äts upp av nyöppnade aktiebolagsskolor, de som riktar in sig på de mest lönsamma eleverna. Det har gått så långt att uppgifter om en skolas resultat eller lärartäthet – det klassas nu som affärshemligheter, eftersom skolorna inte omfattas av vår offentlighetsprincip.

Rektorer ska inte vara Vd:ar och bolagschefer. De ska vara pedagogiska ledare. Lärare ska inte vara försäljare och reklampelare. De ska vara statliga tjänstemän med ett av vårt lands viktigaste uppdrag. Alla skolor ska vara bra skolor. Det finns inte bra barn och dåliga barn. Det finns bara barn. Det är politikens ansvar att alla ska få den bästa tänkbara skolgången.

Skolan är så viktig. Det går inte att bryta rekryteringen till gängen om det inte finns tillräckligt med vuxna i skolan som ser unga i riskzonen. Det går inte att bryta segregationen utan kontroll över skolan. Det går inte ge alla barn samma möjligheter med en skola som har helt andra syften.

Många pratar. Så sent som igår hörde vi statsministern återigen lova vinstförbud i skolan. Det gjorde Socialdemokraterna i valet 2018 också. Sen ingick de ett januariavtal där de lovade att inte lyfta frågan under hela mandatperioden. Det får vara slutprat nu. Det man lovar ska man genomföra. Vi är fast beslutna att också agera. Därför har Vänsterpartiet idag lagt fram en konkret färdplan för en skola fri från vinstintressen. Det är inte vad man säger före val som spelar roll, utan att man faktiskt gör det när valet är förbi. Det här ska inte begravas i någon utredning, det här måste vi komma överens om innan en statsministeromröstning. Direkt efter valet ska vi kunna sätta igång. Marknadsskolan ska avskaffas. Vi ska ta tillbaka kontrollen över den svenska skolan.

Är man folkvald, vald av folket

Kommer förtroendet med ett ansvar

Ett ansvar att hålla det man har lovat

Att inte svika sina löften

Att inte ge upp när det blir tufft

Vi kommer arbeta för att förtjäna ditt förtroende. Vi ser dig. Vi tror på dig.

Kontrollen över samhället måste återtas. Du ska inte stå ensam mot ett tungt system. Du ska ha makten över ditt liv, över din framtid. Vill arbetsgivaren påverka dina villkor får han förhandla, vill hyresvärderna höja hyrorna får han möta dina krav på lika villkor, vill myndigheter och politiker ta ifrån dig din sjukpenning kommer vi att agera mot de. Vill inte regeringen bekämpa arbetslösheten så kommer vi göra det åt dem.

Vårt parti har förändrats. Många av er som är här kanske aldrig har röstat på oss tidigare. Du kanske tycker att vi i Vänsterpartiet använder stora ord. Du kanske inte tror att vi kan förverkliga dem. Jag fattar hur du tänker. Jag förstår. Det är därför vi har förändrats. Prat utan handling är alltid en besvikelse. Att bara ropa de fina orden, utan att få de gjorda förändringar inte verkligheten. Alla har varit för passiva. Även vi. Vi har litat för mycket på andra. Det var dumt. Idag söker vi ditt mandat för att förändra Sverige på riktigt.

Vi kommer alltid arbeta för att skydda Sverige. För att trygga ditt liv här. Med de hot, vi ser i världen kan vi inte slå oss till ro. Ryskt anfallskrig för att tvinga Ukraina till underkastelse. USA som på flera håll nu förbjuder abort, kvinnors rätt att bestämma över sin egen kropp. Erdoğan försöker tysta den svenska befolkningens stöd för mänskliga rättigheter. Avtalet med Turkiet har skapat så mycket oro. Sverige kan så mycket bättre än det avtal som Magdalena Andersson skakat hand med despoten Erdogan om.

Klimatkrisen ger vår generation dess stora uppgift. Utmaningen är enorm – då måste också det politiska svaret vara av en storlek som det var länge sen vi tog oss an i det här landet. Det duger inte med politiker som flyr undan sitt ansvar, sådana som säger att marknaden ska lösa klimatet. Det duger inte med symboliska småinsatser här och där. Vår tid kräver reformer på en nivå som politiker under de senaste decennierna inte mäktat med. Vi vill göra ett historiskt omfattande investeringsprogram för att bygga det nya. Det gäller transporterna vi åker med, husen vi bor i, industrierna som ger oss vårt välstånd. Allt detta måste renoveras, elektrifieras, moderniseras. Vi behöver var och en göra det vi kan, men om vi ska ta oss an de allra största utsläppen – då måste vi också ställa om de tunga sektorerna. Det kräver en handlingskraftig stat som agerar och tar kontroll över utvecklingen.

Och mina vänner, det här skapar jobb. Jobb med goda villkor och bra löner. För det är människor som ska lägga ut all rälsen och renovera alla bostäderna. Som ska fasa ut det fossila från stålverken, göra jobbet i batterifabrikerna och montera upp kraftproduktionen.

I många år har andra partiers försökt importera den amerikanska arbetslinjen. De har försökt skapa jobb genom usla försäkringar, låga löner och otrygga anställningar. Vi måste istället återupprätta den

svenska arbetslinjen. Där sjukförsäkring och a-kassa kommer med arbetet. Det är genom arbetet man bygger upp sin försäkringstrygghet. Den arbetslinje där målet heter full sysselsättning. Genom rätt utbildning och massiva statliga investeringar skapas jobb efter jobb efter jobb. Vi ska bygga bort bostadsbristen så att de unga kan flytta hemifrån. Vi ska skapa en sjukvård som alltid finns där när man behöver den. En äldreomsorg som ger de äldre en riktig fin vardag. Även det kräver – och skapar – mängder med jobb. Det går att göra. Vi är beredda att göra det. Det är så vi bygger vårt Sverige starkt. Jag är vänsterpartist för att jag vet att det är arbete som bygger landet. Och då måste arbetet värdesättas.

Det finns många partier som verkar sakna riktning idag. Var vi står, behöver ingen tvivla på. Vänsterpartiet gör sig nu redo för att styra Sverige. Att bygga landet är också att gå andra tillmötes. Det är demokrati. Man kan inte säga min väg eller ingen väg. Så får det inte gå till i politiken. Svenska folket förväntar sig, med all rätt, att vi tar ansvar för valresultatet. Att vi kavlar upp ärmarna och kommer överens om det som krävs för att få ett stabilt politiskt styre. Vår plikt är att göra det som är bäst för Sverige.

Sverige kan inte fortsätta ha den parlamentariska oreda som vi har haft denna mandatperiod. Där pensionärerna inte kan lita på att det blir som regeringen. Där regeringen inte klarar att styra riket. Där budgetar faller. För du som väljare, du har rätt att veta vem du ska utkräva ansvar utav. Vi kommer skapa stabilitet i Sverige. Med all önskvärd tydlighet har det blivit klart för alla. Vi kan inte fortsätta ha dessa svaga regeringar. Sverige behöver en stabil majoritetsregering som kan styra landet med trygghet och förtroende. Vänsterpartiet kommer, med rätt valresultatet, samarbeta med de andra partierna på vänstersidan för att ta plats i regeringen och axla ansvaret.

Vi söker väljarnas mandat för att bygga Sverige starkt igen. Vi söker väljarnas mandat för att ta kontrollen tillbaka över det som politikerna i årtal överlämnat till marknaden. Vi söker mandat att förbättra din sjukförsäkring och avskaffa karensdagen. För att fortsätta att höja pensionerna. Vi lovar inte allt till alla. Men det vi lovar kommer vi att genomföra.

Vi kommer värdesätta din röst.

Vi ser dig. Vi ser att prisökningarna äter upp lönen och pensionen. Vi kommer göra något åt det. Vi ser att du som är ung inte kan flytta hemifrån – utan att låta dina föräldrar ta ännu mer lån. Vi kommer att göra något åt det. Vi ser att dina arbetsvillkor är för dåliga. Vi kommer att göra något åt det.

Jag är vänsterpartist för att jag vill bygga ett starkare Sverige. Vi vet att det går. Människors trygghet är politikens ansvar. Din trygghet är vårt ansvar.